

VisscherHolland: driejarige teelt afgewisseld met groenmix

‘Maïsteelt moet inspelen op minder fosfaatmest’

Nu fosfaat uit kunstmest passé is in de maïsteelt op derogatiebedrijven en de drijfmestgiften al beperkt zijn, moet het roer echt om. Dat stelt Siebrand Veltman van VisscherHolland. Hij pleit voor (ultra)vroege rassen met een tussenteelt van gras, die vóór het zaaien van de snijmaïs voor een volle snede gras zorgen.

Het telen van maïs staat onder druk. Met scherpe bemestingsnormen en een verbod op fosfaat uit kunstmest, kun je dat volgens Siebrand Veltman gerust stellen. De productmanager van VisscherHolland wil veehouders overtuigen naar alternatieve teeltmethodes te kijken, om de kwaliteit en kwantiteit van snijmaïs op peil te houden. Grasland vernieuwen in het voorjaar is lastig, maar in combinatie met een wisselteelt met maïs de oplossing om in de toekomst volop te blijven melken.

„Onze slogan is: ‘Meer melk per hectare’. Met continueelt van maïs is dat bijna niet meer te realiseren”, vertelt Veltman. „Met de huidige bemestingsnormen betekent continueelt op de meeste plaatsen gewoonweg een continue aanslag op het organischestofgehalte in de bodem. Zowel opbrengst als kwaliteit komt daarmee elk jaar verder onder druk.”

Maaimengsel als extra gewas
Veltman gelooft dat er mogelijkheden zijn

om kwantiteit en kwaliteit te behouden. Hij pleit voor het telen van zeer vroege tot ultravroege maïsrassen. De oogst hiervan kan eind september plaatsvinden, waarna tijdig een blijvend graslandmengsel of een tussengewas als groenmix wordt ingezaaid. Niet om de grond alleen een beetje groen te maken, maar gericht op een serieuze oogst. Groenmix is een snelgroeïend mengsel dat voor de helft bestaat uit Italiaans en Westwolds raaigras. De andere helft is een mix van gekruist raaigras, festulium en riet-

Siebrand Veltman
(midden) geeft teeltadvies
bij een maïspaneel.

TopMaïs

Dit artikel is geschreven door VisscherHolland in het kader van Topmaïs. Topmaïs is een initiatief van Melkvee.nl samen met Terra Agribusiness, Visscher Holland, Triferto en BASF. Topmaïs is een wedstrijd om de beste maïskuil en een platform om kennis te delen die leidt tot betere maïskuilen. Kijk voor de laatste ontwikkelingen op www.topmaïs.nl

zwenk. Het mengsel geeft bij tijdige inzaai in de herfst een opbrengst in mei van gemiddeld ruim 3.000 kilo droge stof. De voederwaarde is gemiddeld 40 VEM lager dan een mengsel van Engels raai. Een bijkomend voordeel is de snelle wortelvorming. Juist dat is belangrijk voor de grond. Het helpt de organische stof in de bodem te verhogen en de aanwezige meststoffen op het juiste moment beschikbaar te laten komen voor de maïsteelt.

„Zeer vroege maïsrassen hoeven veel korter te groeien voor ze oogstrijp zijn“, vertelt Veltman. „Een vroeg ras heeft echter gemiddeld een lagere opbrengst dan een later maïsras. De productmanager rekent voor dat middenvroeg en latere maïsrassen op zandgrond gemiddeld een opbrengst van 16 ton droge stof realiseren met uitschieters naar 18 ton. „Zeer vroege rassen komen gemiddeld op 14 ton drogestof. De opbrengst van de groenmix compenseert dat verschil. In een mooi groeiseizoen als in 2014 lukt bijna alles. Dat betekende een tijdige oogst met hoge opbrengsten, rijpe kolven en veel zetmeel. Maar zo is het niet elk seizoen.“

Omslag van denken

Het telen van maïs volgens dit principe houdt wel in dat er eerst gras of een groenmix geoogst moet worden voor de maïs gezaaid kan worden. Het zaaien van de maïs moet wachten tot 15 of 20 mei, afhankelijk van wanneer het weer goed is om het grasproduct te oogsten. „Dat vergt voor veel veehouders een omslag van denken. Zij zijn opgegroeid met de gedachte dat maïs per se rond 1 mei gezaaid moet worden. Die routinematige gedachte moeten ze echter loslaten“, zegt Veltman.

„Als je later in mei zaait, is de temperatuur van de bodem in principe veel hoger. Sterker nog: ligt de bodemtemperatuur rond 15 mei nog steeds op zo'n 10 graden, dan kun je beter een week extra wachten met zaaien. Warmt die temperatuur namelijk op naar zo'n 18 graden, dan komt het fosfaat twee keer zo makkelijk beschikbaar voor de plant. In plaats van paarse plantjes door fosfaatgebrek zie je bij later zaaien juist planten die direct de groei pakken en vaak ook iets langer worden.“

Veltman plaatst bij deze strategie wel een kanttekening: „Op zeer droogtegevoelige zandgrond heb je eind mei en begin juni meer risico op een slechte opkomst en begingroei als er weinig regen valt. Op veruit de meeste (zand)gronden is dit risico echter niet groot. Ook het nieuwe GLB-beleid met de opsplitsing van permanent grasland en

tijdelijk grasland zorgt voor een beperking in wisselbouw.“

Gezondere planten

De ervaren productmanager stelt dat de risico's bij later zaaien kleiner worden. Planten die 20 mei gezaaid worden, zijn namelijk gezonder dan planten die rond 1 mei of eerder gezaaid zijn. „In de eerste weken van mei lopen de planten vaak een groeistagnatie op door de te koude bodem. Deze groeistoring en de langere groeiperiode vergroot de kans op ziektes in het najaar. Ook kun je als veehouder de grond medio mei vaak beter bewerken dan eind april en is het risico op schade door structuurproblemen van een natte ondergrond lager.“

Zeer vroege rassen gebruiken dus die later gezaaid worden en eerder geoogst. Dat in combinatie met het eerste jaar het gras oogsten voor de eerste snede en daarna twee jaar groenmix zaaien in de herfst en oogsten in mei. Dat is het concept waar Veltman in gelooft. „En ja, dat betekent een extra investering. Maar op zandgrond is een vanggewas al verplicht. In die wetenschap kun je beter van de plicht een nieuwe uitdaging maken en een stap verder gaan door dit systeem te implementeren.“

Gericht op zandgronden

Met het teeltadvies dat hij schetst, richt Veltman zich vooral op zandgronden. Zeer vroege rassen gebruiken is op kleigrond al langer een item voor veel veehouders. „Maar op kleigrond wordt maar een klein deel van het Nederlandse areaal geteeld. Veel kleigrond wordt na de oogst al in de herfst geploegd. Inzaai van graszaad na de maïsteelt lukt op kleigrond alleen in een mooie en droge herfst.“

De aangescherpte bemestingsnormen beïnvloeden ook de gezondheidsrisico's van maïsplanten. Een belangrijk item, vindt Veltman. Zelf monitort hij elk seizoen veel percelen en verschillende rassen. Ik let er op blad- en stengelgezondheid. En dan doel ik niet specifiek op bladvlekkenziekte. Ook andere aandoeningen zijn slecht voor het gewas en daarmee voor de koe die het moet vreten.“

Dat geldt volgens de ervaren maïsleverancier zeker ook voor openstaande kolven. „Veel rassen vertonen dit fenomeen. Als de kolf niet tot bovenaan met korrels goed volzit of open gaat staan door te korte schutbladeren, slaan schimmels toe. Die schimmels kunnen in de kuil mycotoxines vormen en zijn dan een enorm risico voor de koeien. Hier wordt vanuit het officiële rassenonderzoek niet naar gekeken, maar wij vinden het van groot belang. Voor de rassen die wij verkopen, willen wij dan ook het risico hierop zo klein mogelijk hebben.“ ■

Hoge opbrengsten

VisscherHolland volgde vorig jaar de teelt van enkele rassen die later gezaaid werden, onder andere op een perceel rivierklei bij Deventer. De maïs werd gezaaid nadat de eerste snee van 3.000 kilo droge stof werd geoogst. De maïsoogst was op 22 september en daarna is het land weer ingezaaid met een blijvend grasmengsel. In de bijgaande tabel zijn de opbrengsten en gehalten te lezen.

„De kwaliteit van snijmaïs op een perceel gescheurd grasland is eigenlijk altijd bovengemiddeld“, stelt Siebrand Veltman. „Maar ook de opbrengst op deze rivierklei is opvallend hoog. Vaak wordt gedacht dat de opbrengsten met vroege rassen veel lager zijn, maar dat verschil hoeft niet zo groot te zijn. Door het later zaaien is de grond warmer en gaat de plant veel sneller van start. Dat verklaart dat ook op deze wijze hoge opbrengsten zijn te halen.“

Ras	Opbrengst vers	DS	Opbrengst	Zetmeel	VEM
	in tonnen	in %	in tonnen DS	in g/kg DS	per kg DS
Pirro	53	35,9	18,8	366	976
Amagrano	51	35,4	18,1	399	980

Bron: VisscherHolland